

det indrømmer jeg; thi den Gang var det ærede Medlem ikke Medlem af Rigsdagen; men Verdens Stabelſe kan da ikke regnes fra den Dag, det ærede Medlem kom her ind i Rigsdagen! Der er gaaet Begivenheder forud for den. Det er en uimodſigelig Kjendſgjerning, at da det den Gang gjaldt om at forſvare den grundlovmæssige Frihed, ſaavnebes Udſkillige af de Herrer, ſom nu gaa ſaa varmt i Spidsen for denne Bevægelse. Siden have vi havt en Adreſſe, ſom det er ganſke intereſſant at minde om; den er fra Oktober 1854; den blev vedtagen omtrent enſtemmig af hele Folkethinget, og den blev bragt til Hans Majestæt Kongen. Det var en Adreſſe, ſom ikke udgik fra Folkethinget alene, men til hvilken Landſthinget ſluttede ſig med tilſvarende Enſtemmiahed; den blev beſvaret med et aabent Brev, ſom opløſte Rigsdagen, og et andet, ſom henvendte ſig til Landets Vælgere og appellerede til dem, „Folkets Kjerne“, til Forſvar for Miniſteriets Anſtueſe; men det fulgtes i December af et Miniſterſkifte. Af alle vore Miniſterſkifter tror jeg, at det i December 1854 er det, ſom kommer Tanken om et parlamentariſt Miniſterium nærmest; men derved er dog rigtignok at bemærke, at den parlamentariſke Kriſis fremgik, ikke ved en Adreſſe eller ved en Udtaleſe af Folkethinget alene, men fremgik efter en Udtaleſe af begge Rigsdagens Afdelinger; og yderligere er derved at bemærke, at Den, ſom dannede Miniſteriet, var en Mand, ſom aldeles ikke ſtod i noget Forhold til det parlamentariſke Liv, og ſom aldrig havde været Medlem af nogen Forſamling, og at Miniſteriet blev ſammenſat, vel med nogle Medlemmer af Rigsdagens Opposition, men ganſke viſt tillige med Udſkillige, om hvilke det maatte ſiges, at de ikke paa nogen Maade ſaldt ſammen med det, ſom havde fundet ſit Udtryk i Rigsdagen, ſpecielt i Folkethinget. Men de Herrer have i deres Adreſſe viſt tilbage til et Præcedens, ſom ligger os nærmere, nemlig til hvad der ſkete i 1870, da Miniſteriet Frijs — ſaaledes ſom de Herrer udtrykte ſig i Adreſſen — „ſom Følge af en Aſtemming i Folkethinget“ gik af. Sa der er jo vel et latinſt Ordſprog, der ſiger: „Efter, altſaa paa Grund af“. Miniſteriet Frijs gik unegtelig af efter Aſtemmingen her i Folkethinget; men jeg ſkal tillade mig at benegte, at det gik af ſom Følge af Aſtemmingen; jeg tror ſnare, at Sandheden er, at Aſtemmingen var en Følge af, at det vilde gaa af; thi Miniſteriet Frijs havde aldeles tydelig givet tilkjende, at ſelv om Folkethinget vilde gaa ind paa den Poſt paa Finantsloven, hvorom Skriden dreiede ſig, vilde Miniſteriet Frijs alligevel ikke vedblive at fungere. (En Stemme: Nei, det er ikke ſikkert). Er det ikke ſikkert? Jo, det er ſaa ſikkert ſom Noget. Det ærede Medlem for Maribo Amt 2den Valgkreds (Frederikſen) ſtillede gjentagne Gange den Forſpørgſel til Konſeilspræſidenten:

„Naar vi nu ſtemme for denne Bevilling, vil Miniſteriet ſaa blive?“ — men dertil ſvarede Konſeilspræſidenten: „Nei, vi blive ikke alligevel“, og da erklærede det ærede Medlem, ſom hin Dag hørte til Mørtallet: „Under de Omſtændigheder ville vi ikke ſtemme for Poſten“. Nei, Sammenhængen var jo ganſke viſt den, at Miniſteriet Frijs gik af, fordi det var træt af at regjere; havde det villet blive, ſaa havde det nok ſat den omtalte Aſtemming paa Finantsloven igjennem, og ſaa havde vi ikke havt den Kriſis, ſom opſtod, mindre paa Grund af Aſtemmingen, end fordi Miniſteriet ſtillede ſig, ſaaledes ſom det gjorde. Den Gang i 1870, da Miniſterkriſen var indtraadt, ſtillede de Herrer, ſom nu udgjøre Mørtallet i denne Forſamling, med Underſtøttelse af forſkjellige ærede Medlemmer, ſom nu glæde ſig ved at høre til Mindretallet, et Forſlag til en Adreſſe, ſom indbragtes af 55 Medlemmer af Thinget, og hvis Godkjendelse ſaaledes forud var givet. Smød denne Adreſſe fremkom der adſkillige Indſigeliſer og navnlig den Indſigeliſe, at det ikke var et konſtitutionelt Skridt overfor Hans Majestæt i den Stilling, hvori Han i Diebliffet befandt ſig, — nemlig med et Miniſterium, ſom fungerede, ſkjønt det havde indgivet ſin Demiſſion, og med et vordende Miniſterium, ſom endnu ikke var definitivt dannet — at udtale ſig overfor Hans Majestæt i et Diebliff, hvor Hans konſtitutionelle Anſvar ikke var dækket af nogen anſvarlig Raadgivere. Smid- lertid, denne Betragtning blev underkjendt af Thinget; det vedtog Adreſſen, og deri udtaltes det „at Folkethinget, tilſkyndet af Duffet om en frugtbar Samvirkning med Hans Majestæts Regjering, tillod ſig at udtale for Hans Majestæt det Onſke, at Rigsdagen i ſin indværende Samling, hvor ſaa mange Lovgivningsarbejder ere modne til en ſnarlig Afgjørelſe, maatte faae Leilighed til ſammen med de Mænd, ſom det maatte behage Hans Majestæt at vælge til Raadgivere, at afſlutte de vigtigſte af diſſe Arbejder.“ Det ærede Medlem for Svendborg Amt 3die Valgkreds (S. M. Gaſſen), ſom er Udſpørg for Forſlagsſtillerne, erklærede nys, at Hans Majestæts Svar paa denne Adreſſe var „høiſt velvilligt.“ Det har glædet mig overordentlig at høre denne Betegnelse, thi hvis Hans Majestæt ſkulde give det ſamme Svar paa den nu foreliggende Adreſſe, ſom han gav paa Adreſſen den Gang, ſaa veed Hans Majestæt nu i Forveien, at det ærede Medlem for Svendborg Amt 3die Valgkreds vil finde dette Svar „høiſt velvilligt“. Efter hvad der blev oplæſt her i Thinget, lød dette Svar paa, at „det behagede Hans Majestæt at udtale ſin Tak for Folkethingets gode Onſter for Fædrelandet og for ham, og at tilſpøie, at det ſtedſe ſkulde være Hans Beſtræbelſe at virke til Fædrelandets Bedſte, ſamt at Han haabede, at det Miniſterium, der da var i Færd med at danne ſig, maatte kunne ſamarbejde med Rigsda-